

Språkröret

för Hörselskadades förening i Stockholm

Senaste nytt på www.hrfstockholm.se

nr 4
november 2018
årgång 75

KULTURHUSET
STADSTEATERN
S T O C K H O L M

BERIDARBANSGATAN 5

TEXTAD FÖRESTÄLLNING
VANLIGEN KONTAKTA PUBLIKVÄRD FÖR
TEXTDISPLAY

*Jacob tar
textad teater
ut i staden*

Innehåll nr 4 2018

- 3 Ledaren
- 4 Mary Heder
- 5 Gael Hannan
- 6 Reportage
Jakob Tigerschiöld
- 9 Medlemsresa
till Polen 2019
- 10 Föreningsnytt
Verksamheten 2019
- 11 Nya projekt
- 12 Avlastande samtal
Bokcirkeln
Öppet hus
Alla kan måla
- 13 Hörselsmart
soppkväll
- 14 Klubbinfo
- 16 På kansliet

Vill du ha information från oss via e-post mellan tidningarna?
Skriv till anne.sjokvist@hrfstockholm.se så lägger vi till dig i e-postlistan

Språkrörets redaktion

Språkröret ges ut av Hörselskadades förening i Stockholm och utkommer med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare
Oscar Hedenfeldt
oscar.hedenfeldt@hrfstockholm.se
Redaktör
Anne Sjökvist
anne.sjokvist@hrfstockholm.se

Omslag Jakob Tigerschiöld
Foto: Anne Sjökvist

Upplaga 2800 ex
Tryck Katarina Tryck AB
ISSN 1404-6121

Språkrörets utgivning 2019
nr 1 utkommer vecka 6
manusstopp 11/1
nr 2 utkommer vecka 17
manusstopp 22/3
nr 3 utkommer vecka 34
manusstopp 14/6
nr 4 utkommer vecka 47
manusstopp 18/10

Redaktionen ansvarar inte för obeställt material och förbehåller sig rätten att korta insända texter. Fotograf är Anne Sjökvist om inte annat anges.

Redaktörens ruta

Vi lever i en bra tid

UNDER ALLHELGONAHELGEN besökte jag Skansen som under höstlovet uppmärksammade koleraepidemin som lamslog Stockholm 1834. Tusentals stockholmare insjuknade och dog i kolera det året. Idag vet vi att det är rätt lätt att bryta sjukdomsförloppet genom ett stort tillskott av vätska med nödvändiga salter för att undvika saltbrist. Det farligaste med kolera är nämligen den mycket stora vätskeförlusten som kan leda till döden inom ett dygn efter sjukdomens utbrott.

År 1834 visste man inte detta utan behandlingen bestod av omväxlande varma och kalla omslag, senapsdegar på magen, ingnidning med brännvin, kamfer, terpentin, kräkmedel och åderlåtning. Med kunskapen vi har i dag vet vi att dessa "behandlings" snarare skyndade på sjukdomsförloppet.

Jag frågade Skansens "kloka gumma"-etnolog hur hon skulle ha gjort 1834 om jag kommit till henne för att min hörsel blivit sämre.

– Du har kanske förargat älvorna, slängt vatten på dem eller något, sa hon och tog ett grässtrå och blåste in i mitt öra och brände det sedan i spisen.

Det skulle få älvorna att lyfta bort förtrollningen ur mitt öra och jag skulle höra bättre igen.

DET ÄR LÄTT ATT SKRATTA åt dessa sätt att behandla åkommor som användes för inte alls särskilt länge sedan men kanske tycker man om 150 år samma sak om metoder som används i dag. Att vi använde hörapparater som fungerade sisådär i stället för att helt enkelt återskapa hörseln genom någon metod som vi ännu inte känner till.

Hur som helst är jag väldigt glad åt att leva i vår tid och inte 1834. Då hade jag nog betraktats som lite korkad eller en elak typ som själv orsakat min dåliga hörsel genom att behandla älvor illa.

Det är faktiskt bättre att vara hörselskadad i dag än för bara 33 år sedan då jag fick min första hörapparat men som jag aldrig använde för att den inte var bra. Dagens hörapparater och hjälpmedel gör inte att vi får hörseln tillbaka men de hjälper väldigt många av oss att hantera vår hörselskada och fungera i samhället på ett sätt som knappast någon hörselskadad person före oss i historien.

Anne Sjökvist
redaktör

*Vet
GODA
santalet*

Skänk en gåva för bättre ljudmiljö

Med en gåva till Ljudmiljöfonden bidrar du till att vi kan fortsätta vårt arbete för bättre ljudmiljö på restauranger. Varmt tack för din generositet!

Plusgiro 15 66 88-4 Swish 123 183 46 88

Kraften kommer från medlemmarna

DET STÅR I SKRIVANDE STUND inte klart vem eller vilka som ska leda vår nästa regering. I Stockholms stad har däremot ett skifte i styret ägt rum och nu består majoriteteten i kommunfullmäktige inte längre av en rödgrönrosa-konstellation utan av en blågrön sådan. Även i Landstinget står det nu klart vilka som får styra.

PÅ SÄTT OCH VIS är dessa av större betydelse för oss hörselskadade i vår vardag än vilka som sitter i riksdag och regering. Den som styr kommunen påverkar dagligen vår verksamhet och vårt liv genom vår stadsbild, krav på hörbarhet och hörslinga i lokaler och i det allmänna.

Kommunen driver fler-

talet av våra skolor och ska vårda vårt väl och ve, inte minst när vi blir äldre om vi har sådan lyx att få bli gamla.

Landstinget å sin sida styr över vår vård och även vår kollektivtrafik.

Mellan valen kan den röstare som är missnöjd med politiken som förs påverka genom påtryckningar och gammalt hederligt opinionsarbete. Ibland är det förstås lättare sagt än gjort.

VI PÅ FÖRENINGEN tröskar på även vi. I oktober höll vi höstmöte och vi i styrelsen presenterade en rad spännande nyheter som vi tror på inför det kommande arbetsåret.

Vår förening är en del av

folkrörelsen. Kraften kommer från våra medlemmar och inte från ett fåtal förtroendevalda. Det tycker vi är fint. Hos oss behöver vi inte ha långt till besluten.

Vill ni något eller tycker att vi gör något fel (eller rätt för den delen) finns vi alltid nära; via mail, telefon, sociala medier eller en kort promenad från Örnbergs t-banestation. Och oavsett regering eller majoritet i kommunfullmäktige står vi upp för dina rättigheter och för ett hörselsmart Stockholm.

Anna
Quarnström
ordförande

Foto: Patrick Miller

Hörsel och Balans fortsätter som förr

Hörsel och Balanskliniken på Rosenlunds sjukhus ska fortsätta att ha Karolinska Universitetssjukhuset som huvudman.

Det har Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom Stockholms läns landsting beslutat och meddelat till personalen på kliniken där man under den långa utredningen svävat i ovisshet hur verksamheten ska organiseras inom landstinget.

Alexander Ahlberg, patientområdeschef för Öron, Näsa, Hals på Karolinska Universitetssjukhuset, säger att det mest centrala i processen har varit patientsäkerheten och att patienterna ska känna sig informerade och trygga med vården.

Flyttcirkus inom HRF

Hörselskadades Riksförbund har flyttat från Gävlegatan i innerstan och huserar nu i nyrenoverade ljudfantastiska lokaler på Isafjordsgatan 30B i Kista.

Allt annat är som tidigare. Telefon: 08-457 55 00 (växel), texttel: 08-457 55 01 (växel) och e-post: hrf@hrf.se

Också vår distriktsorganisation HRF Stockholms län håller på och flyttar från Södra Långgatan i Solna till Folkets hus i Solna centrum. Arne Kanth har under hösten slutat som kanslichef och t.f. kanslichef är Ulla Sand. Tjänsten är utlyst.

När det gäller HRF Stockholms egna flyttplaner finns det tyvärr ännu inget beslut när denna tidning går i tryck. Förhandlingar pågår ännu mellan hyresvärderna och våra grannar. Innan de kommit fram till en lösning kan inte heller vi ta ett slutligt beslut.

Följ utvecklingen på vår hemsida och facebookside eller i nästa nummer av Språkröret då det torde vara klart om det blir en flytt eller om vi stannar tills vidare i Örnberg.

HRF Stockholm är kvar på Instrumentgatan 19 i Örnberg tills vidare.

Många ville prata hörsel på Rosenlund

Personal och volontärer från HRF Stockholm pratade hörsel med besökare i lobbyn på Rosenlunds sjukhus i hörselveckan. Många var intresserade och vi pratade med cirka 120 personer under två dagar på pass. Torsdagen hann vi också med ett besök på Alternativ telefoni där patienter på hörsel- och balanskliniken kan få hjälp med teknik för att kunna utföra telefonsamtal. På bilden Lena Pettersson, Oscar Hedenfeldt och praktikant Andreas Lindblom.

Vivianne Andersson vågade börja prata engelska när hon gick kurs hos Mary Heder på 1980-talet. Mary har undervisat svenskar i engelska i nästan 70 år och är still going strong.

Mary har lärt ut engelska i 70 år

Många medlemmar i HRF Stockholm har lärt sig vackert brittiskt uttal av Mary Heder. I nästan 25 år, från mitten av 1980-talet till 2005, höll hon kurser i engelska för föreningsmedlemmar i lokalen på Blekingegatan på Söder.

Vivianne Andersson var en av dem som hade blivit satt på plats av engelskaläraren i skolan för att hon uttalade fel och därefter inte vågade tala engelska på många år.

– Jag uttalade ju fel för att jag inte hörde. Det var först när jag började på kurs med Mary som jag vågade börja prata engelska.

Vivianne går fortfarande på konversationskurs hos Mary som vid 92 års ålder kör två kurser i veckan på Södergården på Götgatan.

– Jag blir så arg när jag hör om hur

många bemötts i skolan, det är bedrövligt, säger hon.

Mary föddes 1926 i ett litet samhälle invid Nordsjön i grevskapet Yorkshire i nordöstra England. Efter andra världskriget var det ont om tekniker i Storbritannien och svenske flygingenjören Rolf Heder fick jobb där. Han träffade Mary och ljuv musik uppstod och 1947 flyttade det nygifta paret till Linköping där Rolf fått jobb på Saab.

– På den tiden kunde väldigt få prata engelska här, så jag började nästan genast undervisa. Saab behövde hjälp med engelskan för försäkringssidan eftersom deras dyra prototyper var försäkrade i England.

Så Mary började undervisa i försäkringsengelska för Folksam:s personal och det fortsatte hon med ända tills hon var 80 år. På 50-talet anställdes

hon som huvudledare för den engelska sektionen på ABF och utbildade kursledare. Hon har också undervisat politiker och tjänstemän i riksdagshuset.

Det hon själv minns allra bäst från alla år är den språkresa till York hon gjorde med ett stort gäng elever 2001.

– Det var en fantastiskt trevlig resa.

Också Vivianne var med på den resan och minns hur noga Mary var med att alla skulle prata engelska hela tiden, också sinsemellan.

– Vi fuskade lite när Mary inte var nära och pratade svenska med varandra men så fort hon kom började alla prata engelska igen.

Mary säger att hon inte har några planer på att sluta undervisa ännu.

– Jag trivs med mitt liv här. Det enda jag tycker är synd är att engelskan numera håller på och infiltrerar det vackra svenska språket helt.

A.S

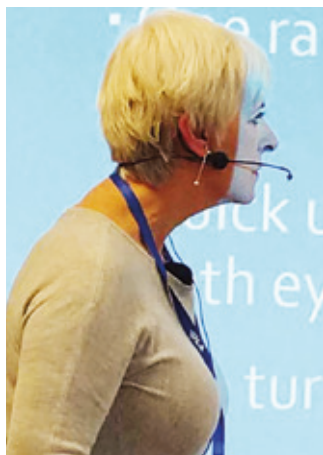
"Vi som hör dåligt är likadana överallt"

Gael Hannan på ABF där hon föreläste inför fullsatt Palmesal.

Vi bluffar och låtsas att vi hör, vi hittar våra strategier, ibland orkar vi inte, vi hatar och älskar våra hörapparater.

Kanadensiska Gael Hannan är fenomenal på att sätta ord på hur det är att ha en hörselskada. På ett avspänt

Gael visar sköldpaddsnacke, en av de strategier vi tar till när vi försöker höra.

sätt berättar hon hur nära det var att hon hade haft en helt annan man om hon bara hört vad han frågade den där gången för många år sen. Nu är hon i och för sig väldigt nöjd med sin nuvarande man Doug också, speciellt eftersom han är stor och har stora läppar som är lätta att avläsa.

Gael föreläste för fullsatt sal på ABF-huset i början av oktober som en del av sin skandinaviska miniturné. Hon började använda hörapparater på allvar i 40-årsåldern och föreläsningarna, föreställningarna och skrivandet om hur det är att inte höra så bra har blivit hennes levebröd sedan dess.

– Det jag kommit fram till är att vi som hör dåligt tampas med samma problem överallt i världen. Vi känner alla igen oss i historierna.

A.S

Ode till en apparat

Du ligger på mitt sängbord innan jag går till sömns
Jag betraktar dig noggrant för första gången på länge
Jag tänker på hur mycket, till min stora förvåning, jag älskar dig – och varför.

Nå, det är inte på grund av ditt utseende.
Tre centimeter av plast och sladdar
Din färg, av proffsen beskriven som hudfärgad
Av de som saknar fantasi beskriven som beige
Och av mig, i ärlighetens namn, beskriven som tråkig.
Din form är en korsning mellan en utdragen tand och en kidneyböna
Ditt yttre skal är glänsande, och ditt inre skal lite äckligt
Med bitar av öronvax i dina kurvor och veck, i väntan på att torkas rena.

För att vara en så liten skapelse har du verkligen många öppningar
Hål som suger in ett ljud från ena hållet och trycker ut det ur nästa.
Du får i dig alldeles nya batterier och ljuder ut din förnöjelse
Förändras genast
Från en livlös plastklump
Till ett livsomvälvande tändstift

Vet du vad de säger om skönhet?
Att det är insidan som räknas, och jag antar att det är sant för dig också.
Men jag vill inte riktigt se ditt inre maskineri
För jag skulle bli besviken om jag inte såg små hörselälvor
Som skapar magi när batteriet förs in.
Men du vet väl att jag älskar dig.

Och alla gånger jag svurit åt dig, tappat dig i golvet, tappat bort dig
Så ber jag om förlåtelse.
Jag har haft större förväntningar på dig än du kunnat infria
Och jag har inte tackat dig för att du infriat mer
Än jag någonsin kunnat hoppas, givit mig ljud som mitt minne glömt
Och nya som jag aldrig fick uppleva innan min hörsel försvann.
Som ljudet av min bebis andetag

Nej, du är inte snygg
Du kostar pengar
Men hade jag inte haft dig, så hade jag varit isolerad, avskuren från mitt folk. Du knyter mig till världen.
Så nej, du är inte snygg – du är vacker
Och jag älskar dig,
God natt.

Gael Hannan

Översättning: Mohammed Shakrah

Det är vid detta bord pjäsmanus redigeras till text.
Jakob lyssnar på en ljudfil från föreställningen
när den är helt klar, jämför med manuset och skriver
text som passar med radlängden i textplattan och hinner läsas.
Ängeln i lampan vakar över honom sedan många år.

Text-Jakob på Stadsteatern

Jakob Tigerschiölds speciella hjärtebarn är att ordna text till Stadsteaterns föreställningar. Det har han hållit på med de senaste sexton åren och han ser ensam till att omkring 50 föreställningar per år textas och därmed kan avnjutas av döva och hörselskadade i publiken.

Med sin shoppingvagn fullastad med teknik och skylten med "Textad föreställning" i näven drar nu Stadsteaterns textansvarige **Jakob Tigerschiöld** ut i staden. Med början i januari 2019 ska Kulturhuset vid Sergelstorg renoveras och under ett och ett halvt år är verksamheten utlokaliserad till olika platser och scener runt om i Stockholm.

– Vi ska upprätthålla vår textningsverksamhet efter bästa förmåga under Stadsteaterns ombyggnation, säger Jakob som tillsammans med teaterns dramaturgiat ska installeras på Klarabergsgatan, snett emot Åhlens.

Vilka föreställningarna som textas kommer liksom tidigare att läggas ut på hemsidan eller så kan man anmäla sig till Jakob så man kommer med på hans mejlinglista där han gör utskick över textade föreställningar.

Jakob har ensam skött Stadsteaterns textade föreställningar sedan början av 2000-talet. Då blev han i egenskap av teknisk chef på teatern inbjuden till Statens kulturråd som hade gjort en undersökning om vad teatrar som får statliga bidrag gör för hörselskadade och döva.

– Det var inte något som intresserade teaterbranschen särskilt mycket. Jag var den enda teatermänniskan på mötet som blev rätt stormigt.

Jakob var då i ett läge där han ville trappa ner från jobbet som teknisk chef och insåg direkt att projektet med att utveckla system för textade föreställningar var något som passade ho-

nom. Han fixade ihop en arbetsgrupp med styr- och reglertekniker, publikvårdschefen och representanter för hörselskade- och dövorganisationerna. De gjorde studiebesök på operor och på teatrar ute i världen, och han tog in företaget som hade gjort bussdisplayerna, de som berättar hur länge det är tills bussen kommer till hållplatsen.

Kriterierna var bland andra att man skulle kunna sitta var som helst i salongen, att man inte behövde anmäla sig i förväg för att få text och att systemet gick att flytta mellan olika scener.

– När vi testade de första prototyperna med gravt hörselskadade personer var det euforiskt. Testpersonerna gjorde klart att de inte går på teater i fortsättningen om de inte får text.

Nu är Jakob och Stadsteatern inne på fjärde generationen av textutrustning med särskilda displayer och han inser att nästa gång det byts blir det till modern teknik. En möjlighet är att via en app och wifi skicka texten till den egna mobilen eller surfplattan.

Själv är Jakob inne på sitt 75 levnadsår men han tänker fortsätta med sitt uppdrag i textens tjänst så länge han orkar och behövs. Han jobbar 25 procent av heltid och det är han som bestämmer vilka pjäser och hur många föreställningar som textas på Stadsteatern, som skriver in all text i rätt format när pjäsen hittat sin form och som sitter med på föreställningen och matar fram texten.

– Det kan inte göras automatiskt. Teater är levande verksamhet. Skåde-

spelarna improviserar och kommer av sig. Men jag har en back up som rycker in ifall jag blir sjuk eller överkörd av en spårvagn eller något.

Nu textas omkring 50 föreställningar per år.

– Det finns också ett växande intresse för text på flera språk. Nu kan vi texta på engelska och svenska men vi får förfrågningar om andra språk.

Ibland textas föreställningar på engelska för utländska gäster och är det större grupper lånar Jakob utrustning från kulturhuset

Spira i Jönköping som använder samma system.

På alla år har endast ett större

haveri skett med textandet och det var på Parkteatern i somras. Tekniken fungerade inte under någon av de tre föreställningarna av "Stoppa världen, jag vill stiga av", som utannonserats som textade.

– Jag var förtvivlad och satt på landet och försökte få igång det hela med min hustru som försöksperson. Efter mycket arbete hittade vi felet, det var nätadaptern till sändaren som gått sönder så texten kunde inte alls sändas ut. Men då var det för sent, pjäsen var redan färdigspelad.

Exakt var Stadsteaterns föreställningar kommer att sättas upp under renoveringstiden är inte klart när Språkröret går i tryck utan bäst är att följa med på Kulturhusets hemsida.

”Första testerna var euforiska.”

Det nyrenoverade Kulturhuset Stadsteatern ska enligt planerna öppna igen hösten 2020, och det sammanfaller med att Stockholms stadsteater fyller 60 år.

Anne Sjökvist

Stadsteaterns föreställningar ska spelas på bland annat dessa platser under ombyggnaden:

- Under Fontänen vid Sergels torg.
- Dansens hus, Norra Bantorget:
- Folkoperan, Hornsgatan
- St Paul/Stadsmissionen, Mariatorget
- Teater Giljotin
- Årsta Folkets Hus
- Allaktivitetshus i Östberga:
- Skärholmen
- Vällingby. Kretsteatern flyttar in och utökar sina spelplatser till bland annat Husby/Husby Gård, Rinkeby, Tensta, Akalla, Kista, Bromma, Hässelby/Hässelby Gård, Farsta, Skarpnäck, Bagarmossen
- Stockholms Dramatiska högskola
- Södra Teatern

Publiksuccén
Shakespeare
in Love textas
ännu vid tre
föreställningar
före jul.

Foto: Carl Bengtsson

Stadsteaterns textade föreställningar i vinter och vår

Shakespeare in love	23/11	19:00	Stora scenen Kulturhuset
Shakespeare in love	6/12	19:00	Stora scenen, Kulturhuset
Shakespeare in love	16/12	19:00	Stora scenen, Kulturhuset
Jungfruleken	8/2	19:00	Teater Giljotin
Jungfruleken	28/2	19:00	Teater Giljotin
Män kan inte våldtas	16/2	19:00	Södra Teatern
Män kan inte våldtas	1/3	19:00	Södra Teatern
Min fantastiska väninna	17/3	18:00	Årsta Folkets Hus
Min fantastiska väninna	29/3	19:00	Årsta Folkets Hus
Min fantastiska väninna	25/4	19:00	Årsta Folkets Hus
Tiggarna	18/4	19:00	Teater Giljotin
Tiggarna	14/5	19:00	Teater Giljotin

Slingnytt

En ny teleslinga har installerats i salongen i Farsta kulturhus **Fanfaren** och den är riktigt bra. Allra bäst ljud är det på platserna ut mot sidorna. Stadsteaterns ambulerande Kretsteater ska spela bland annat här i vinter.

Konstklubbens *Ia Bergkvist* och *Ewa Ericsson* på *Lerin-utställning* på *Liljevalchs* tidigare i höst.

I nyrenoverade konsthallen **Liljevalchs** på Djurgården finns numera mobila slingor som kan kopplas till audioguiderna.

Det finns också ett mobilt slingsystem för guidade visningar.

Hus- och säkerhetsansvarige **Fredrik Nyberg** säger att Liljevalchs utbildar all sin personal så att de ska kunna instruera besökare i hur slingorna används.

Just nu pågår utställningen *Sovjetisk affischkonst* på Liljevalchs,

Teleslinga kopplad till audioguiden för talet rakt in i hörapparaterna.

Nästa års medlemsresa går i österled

Anmäl dig före jul och få boka tidigt-rabatt

Hörseltillgänglig resa

Pris: 9.990 kr/person

Enkelrumstillägg: 1.850 kr.

Boka tidigt-rabatt 340 kr
t.o.m 21.12.2018

I priset ingår: boende, båtresa, egen buss med lässkärmar, inträden och guidade turen enligt program, sju frukostar, fyra luncher och tre middagar exklusive måltidsdrycker, svensktalande lokalguide, skrivtolkar samt resevärdar från HRF Stockholm

Krakow och Warszawa

22-29 september 2019

Följ med på en rundresa till Polen och upplev de vackra städerna Krakow och Warszawa! Resan är fylld av kulturella upplevelser, intressanta platser och omväxlande natur.

Krakow räknas som en av Centraleuropas vackraste och mest välbevarade städer och vi ser ståtliga kyrkor, spännande byggnader och monument.

Polens huvudstad Warszawa som återupbyggdes helt efter andra världskriget har idag en blandning av gammal och modern arkitektur och över 80 parker.

I resan ingår även ett besök i koncentrationslägret Auschwitz-Birkenau. Vi besöker också den gamla judiska stadsdelen i Krakow och Schindlers fabrik där.

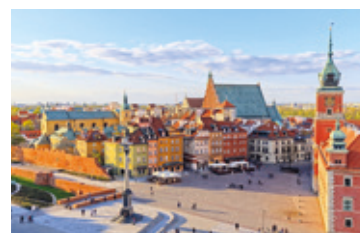
På vägen ner till Krakow besöker vi klostret Jasna Gora i Czestochowa där ikonen "Svarta Madonnan" finns.

Saltgruvan i Wieliczka finns med på Unescos världsarvslista och här kan vi se de mest magnifika skapelser urkarvade i salt.

Vi har svensktalande lokalguide i Krakow och reseledare och hörselteknik från HRF Stockholm med under hela resan. Vi beställer också skrivtolkar som är med oss under hela resan.

Tillgängligheten i övrigt under resan kan vi inte garantera eftersom vi rör oss i gamla miljöer. Behöver man hjälp att ta sig fram rekommenderar vi att ha med ledsagare.

Hela programmet kan du ladda ner på www.hrfstockholm.se eller ta kontakt med Anne Sjökvist på **08 462 25 31** eller anne.sjokvist@hrfstockholm.se så skickar vi programmet på e-post eller post.

Jubileumsfirande och medlemsresa nästa år

På höstmötet som hölls den 24 oktober togs styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget för nästa år upp. Det händer mycket spännande saker 2019; som en medlemsresa utomlands, fler medlemsaktiviteter och självklart ska vi fira att föreningen fyller 80 år!

Dessutom är det året innan kongress vilket innebär att föreningen ska skicka in både motioner och nomineringar.

Under många år har föreningen levt på sitt kapital. Styrelsen vill bevara våra fina verksamheter, inte minst klubbverksamheterna, och har därför valt att satsa på att göra föreningen mer projektfinansierad.

Det innebär att föreningen på kort sikt lägger mer pengar på kansliet genom en nyanställning, med idén att vi då kan bli mer aktiva med att söka projektpengar. Bidragsansökningarna kan gälla både för vår befintliga verksamhet men även andra aktiviteter som gör samhällsnytta och gagnar hörsel-skadade i Stockholm.

Både **Anna Quarnström**, ordförande, och **Jan Lamby**, kassör, som föredrog verksamhetsplan och budget pekade på att det i år finns mycket osäkerhet

Ordförande Anna Quarnström föredrog verksamhetsplanen för 2019. Oscar Hedenfeldt var sekreterare och Ahmed Sheikhdahir ordförande för höstmötet som samlade ett 30-tal medlemmar.

som styrelsen behöver förhålla sig till. Vi vet till exempel inte ännu när denna tidning går i tryck hur det kommer att bli med lokalen, flytt eller inte, vilket självklart kan komma att påverka kostnaderna.

En annan sak som är oklar är vad utfallet kommer att bli på styrelsens satsning på projektansökningar för både befintlig och ny verksamhet. Just nu väntar vi på svar på ansökningar för fem olika projekt som tillsammans uppgår till över tre miljoner kronor.

Dessa projekt genomförs inte om de inte beviljas stöd och därför är de inte med i budgeten.

En tredje osäkerhet är hur det kommer att gå med föreningens förvaltning av testamenterade medel. Där har föreningen under en lång följd av år haft bra resultat, men det är svårt att förutspå hur det går framöver.

Budget och verksamhetsplan kan du ladda ner via vår hemsida under rubriken "Om oss".

Oscar Hedenfeldt

Hjälp valberedningen!

Valberedningen har påbörjat sitt arbete inför föreningens årsmöte i mars nästa år och vill ha din hjälp med förslag på namn till styrelsen.

Tipsa om dig själv eller någon annan som du tycker skulle passa. Att sitta i styrelsen för Stockholmsföreningen är roligt och berikande.

Föreningen har en engagerad styrelse med jämn fördelning avseende åldrar och kön. Styrelsen har möten åtta-nio gånger per år och gör från nästa år en hårdatsning med flera spännande projekt inom hörselområdet.

Skicka dina förslag till valberedningens sammankallande Ewa Ericsson med e-post: ewa.as.ericsson@gmail.com.

Ulla-Britt Jensen och Lars Svensson valdes av höstmötet till nya medlemmar i valberedningen. De övriga är Ewa Ericsson och Ewa Ström. Tack till Erik Hall som nu avslutat sitt uppdrag i valberedningen i och med att han anställs av föreningen.

Nya projekt och ny anställd i föreningen

Åtminstone två år framåt är vi fem anställda på HRF Stockholms kansli. Erik Hall som i höst jobbat med projektansökningar och verksamhetsutveckling stannar hos oss och en av de första arbetsuppgifterna är ett projekt som riktar sig till asylsökande.

Länsstyrelsen i Stockholm har beslutat att ge HRF Stockholm ett stöd på 750 000 kronor för ett hälsoprojekt för asylsökande med hörseln i fokus. Målet är att ge asylsökande kunskap om hörsel och de möjligheter till hjälp som finns i Sverige.

Hörselskadades förening i Stockholm har länge arbetat för att sprida kunskap om hörsel som är ett av de stora folkhälsoproblemen.

– Vi är glada över att länsstyrelsen i Stockholm delar vår uppfattning att hörseln är en viktig del av hälsan och på det här sättet stöttar oss i vårt arbete

I skrivande stund jobbar sex personer på HRF Stockholms kansli: Erik Hall, Ilkka Lindroos, Lena Pettersson och Oscar Hedenfeldt i övre raden. Anne Sjökvist och Andreas Lindblom framför. Andreas har gjort en värdefull insats med att organisera upp i vårt arkiv och hans praktikantperiod avslutas 30 november.

att informera om tillgänglighet, hörselvård och inte minst hörselsmarta lösningar i vardagen. Det kommer att bli en svår utmaning men vi ser fram emot att möta den, säger föreningens ordförande Anna Quarnström.

De medlemmar och andra som har kontakter och erfarenheter som kan vara till nytta i projektet är varmt välkomna att kontakta oss!

Erik Hall 08-462 24 33.

erik.hall@hrfstockholm.se

Minnesgåva

När du ger en minnesgåva till HRF Stockholm skickar vi ett vackert minnesblad med din personliga hälsning till de närstående.

Ta kontakt med oss på kansli@hrfstockholm.se eller per telefon på nummer 08-462 24 30.

Tack!

Ditt testamente kan bli en gåva för livet

Ett testamente är en personlig önskan som lever vidare efter din bortgång. Beställ vår broschyr om hur du skriver testamente och vilka regler som gäller. Där kan du också läsa hur du gör när du vill ge delar av dina tillgångar till välgörande ändamål. Ett sätt att göra gott är att stödja Hörselskadades förening i Stockholm. Vi arbetar för att göra tillvaron lättare för människor med hörselnedsättning.

Ja, jag vill ha broschyren om att skriva testamente.

Namn _____

Adress _____

Postnr _____ Postadress _____

Klipp ut och posta till: HRF Stockholm, Instrumentvägen 19, 126 53 Hägersten. Du kan också beställa broschyren genom att e-posta kansli@hrfstockholm.se eller ringa 08-462 24 30 måndag-torsdag 10-12.

Avlastande samtal

Margot Zettergren-Berge.

Nu kan vi erbjuda avlastande samtal i grupp med samtalsledare **Margot Zettergren-Berge** som själv har en hörselnedsättning.

Margot är van att leda samtal i sitt jobb som legitimerad familjeterapeut och har varit verksam inom beroendevården och psykiatrin. Hon har erfarenhet både av att arbeta som behandlare och chef. Samtalsgrupperna i HRF Stockholm har dock mer en avlastande än terapeutisk funktion. Ett ställe att prata av sig om sin hörselskada och de utmaningar den för med sig med andra som är i en liknande situation.

Grupperna ska bestå av fem-sex personer och träffas varannan vecka fyra-fem gånger eller enligt behov. Träffarna hålls i HRF Stockholms lokal där det finns avskildhet och hörselteknik.

Intresserad? Hör av dig per mail till kansli@hrfstockholm.se eller ring 08-462 24 31.

Gåvor

Föreningen har mottagit ekonomiska gåvor av **Jenny Morelli** och **Lena Berg**.
Tack!

HRF Stockholms

Detta års sista träff hålls **29 november** kl 13.30 och till den läser vi **Kjell Westös Hägring 38**

Våren 2019

Torsdag 17 januari kl 13.30
Jonas Jonasson *Hundraettåringen*

Torsdag 14 februari kl 13.30
Jonas Gardell *Nära porträtt av mor och son*

Torsdag 14 mars kl 13.30
Arkan Assad *Bortom solens strålar*

Torsdag 11 april kl 13.30
Bok bestäms senare

Torsdag 9 maj kl 13.30
Bok bestäms senare

Vill du vara med? Mera info ger Anne på tfn **08- 462 24 31** eller anne.sjokvist@hrfstockholm.se

Öppet

HUS

En gång i månaden är det fika och prat för er som vill träffas under otvungna förhållanden och utbyta erfarenheter.

Öppet hus i vinter

Tisdag 27 november kl 11-13

Tisdag 22 januari kl 11-13

Tisdag 19 februari kl 11-13

Plats: Instrumentvägen 19, T-bana Örnberg.

Välkommen!

Alla kan måla

Alla kan måla-gruppen fortsätter med sina träffar i vinter. Välkommen med!

Alltid på torsdagar kl 13.30

22 november

6 december

24 januari

7 februari

21 februari

7 mars

Det är helt gratis att delta och gruppen passar alla, från totala nybörjare till dem som redan målar.

Att måla passar hörselskadade.

Det är socialt umgänge utan krav på kommunikation, och samtidigt meditativt och avslappnande. Valfri teknik, det enda kravet är att vi använder vattenbaserade färger. Visst grundmaterial finns (papper, penslar, akvarellkriter) men har du eget material så ta med.

Mera information skriv till kansli@hrfstockholm.se eller ring **08-462 24 31**.

Engelskakurs på ABF

Konversationskursen i engelska för personer med nedsatt hörsel fortsätter på ABF Sveavägen på vårterminen. Kursledare är James Barrett och det går bra att hoppa på fast du inte gått höstens kurs.

Mera info ger sofia.french@abf.se 08-453 41 00.

Hörselsmart soppkväll

på HRF Stockholm i Örnberg, Instrumentvägen 19
Tisdagen den 11 december kl 18-20.30

Åsa Skagerstrand, årets svenska audionom 2016, berättar om sin forskning om störande ljud när man har hörapparater.

Värmande decembersoppa + gott bröd därtill.

Glögg och pepparkakor

Anmäl dig per e-post: kansli@hrfstockholm.se
eller ring 08-462 24 30 senast 6/12.

Varmt välkommen!

Klubbinfo Klubbinfo Klubbinfo Klubbinfo

Bridgeklubben

För dig som är bridgespelare på någon nivå, är ledig dagtid måndagar och vill träffa likasinnade är föreningens Bridgeklubb i våra fina lokaler i Örnsberg perfekt. Vi träffas och spelar partävlingar varje måndag kl 10.45-15.

Höstsäsongen avslutas den 3 december med julbord!

Efter årsskiftet startar vi igen måndagen den 14 januari kl 10.45. Årsmötet 2019 sker måndagen den 18 februari. *Välkommen!*

Årsavgift	50 kr (helår)
Spelavgift	20 kr inkl. kaffe/te
Spelledare	Björn Åström tel 08-644 53 50 Karl-Herman Sköldvall tel 08-648 89 84
Kassör	Sonja Sköldvall tel 08-648 89 8

Mahjong-klubben

När det här numret kommer ut är det inte många veckor kvar till jul. Men innan dess **träffas vi den 5 december för att äta jullunch tillsammans.**

Första träffen 2019 blir 16 januari. Årsmöte hålls den 30 januari. Kallelse kommer per brev i mitten av januari.

Vi träffas följande onsdagar under vårterminen:

Januari	16, 30
Februari	13, 27
Mars	13, 27

April	10, 24
Maj	08 vårlunch, 24 avslutning

Årsavgift 25 kronor. Från 2019 50 kr.
Spelavgift inkl kaffe/te 10 kr

Vill du bli medlem? Ta kontakt!

Ordförande	Mats Olsson tfn 070-730 61 88 maol90@hotmail.com
Kassör	Wera Sjöström tfn 08-716 04 34 werasjostrom@gmail.com
Klubbmäst.	Elin Valpeters tfn 076 319 89 31 (sms) elin.valpeters@gmail.com

TSS-klubben

Vi startade höstterminen med ett besök i stadshuset. 22 personer gick en guddad tur genom de olika salarna. Det var en present som TSS-klubben fick vid 25 års jubileet. HRF hade sett till att det fanns slingor, TSS-tolkar samt skrivtolkar. Så det blev en fin upplevelse och ingen missade något som guiden sa.

Vi träffas under hösten som vanligt torsdagar kl. 11-13. Där arbetar vi i mindre grupper för att alla ska få använda TSS. Vi har texter som textgruppen förser oss med.

Avslutningen för den här terminen äger rum den **6 december**. Vi träffas i lokalen i Örnsberg klockan 12. Vi äter lunch och dricker kaffe tillsammans. Kostnad 100 kr, och om du vill dricka vin till maten kostar det 140 kronor. Anmälan genom att betala till vårt plusgirokonto 22 24 02-0 senast den 1 december.

Vid anmälan tala om, om du är

allergisk mot någon mat. Eventuell avanmälan, för att få pengar tillbaka, måste göras senast den 1 december till någon av kontaktpersonerna.

Mer info genom TSS-klubben eller genom kontaktpersonerna.

Vi träffas åter den 17 januari för en ny termin med trevlig samvaro och TSS träning.

Vi inbjuder även till årsmötet den 28 februari 2019. Eventuella motioner ska lämnas till någon av kontaktpersonerna två veckor innan årsmötet.

Kontaktpersoner:

Lars Svensson
lars.i.svensson@icloud.com
070-2556350 (endast SMS)

Vivianne Andersson
vivianand@telia.com
073-0580377 (endast SMS)

Gunnel Klingström
gunnel.klingstrom@gmail.com
070-3886667 (endast SMS)

Årsavgift: 50 kronor
Plusgiro: 22 24 02 -0

TSS-klubben i stadshuset.

Konstklubben

Huvudvinstens i årets konstlotteri togs hem av **Carin Bergnér** som valde *Slussen blues*, en litografi av **Gunnel Moheim**. Hela 53 personer slöt upp till konstlotteriet den 27 oktober.

Konstklubbens guidade visning av Nationalmuseum tisdagen den 4 december fulltecknades på ett klick.

Ny guidad visning blir det tisdagen den 22 januari kl. 15 då vi har bokat en visning till av de allmänna samlingarna i Nationalmuseum. Även till denna visning anmäler du dig genom att betala 100 kronor för guidning och inträde till Konstklubbens plusgirokonto 701158-8 senast den 11 januari.

Glöm inte att skriva ditt namn på inbetalningen. Senaste dag för anmälan utan kostnad är onsdagen den 16 januari. (Om det skulle bli alltför få deltagare till denna visning, kan Konstklubben inte genomföra den. Då får man naturligtvis pengarna tillbaka. Konstklubben meddelar då om den inställda visningen en vecka i förväg.)

Under vintern hoppas vi att kunna ordna även följande aktiviteter:

Paula Menderson och Worpswede-gruppen på Waldemarsudde.

Vi ordnar ett gemensamt besök utan guidning tisdagen den 15 januari. De som vill delta och kanske även fika

tillsammans efteråt samlas i entréhallen kl. 13. Var och en betalar själv sin inträdesbiljett.

Konstklubbens årsmöte äger rum lördagen den 23 februari med början kl. 13. Som vanligt får alla medlemmar alla handlingar inför årsmötet ungefär två veckor i förväg. Vi börjar med att äta en lunchbuffé tillsammans.

Liljevalchs vårsalong.

Vid detta besök planerar Konstklubben att ha guidning. Besöket planeras äga rum i början av mars. Information kommer i Språkröret eller via mejl och brev, om det fungerar bättre för planeringen.

Stockholms konstsalong.

Konstsalongen kommer även i år att finnas i Järla sjö. Konstklubbar kommer troligen att få möjlighet att besöka lokalen torsdagen den 28 mars för att rösta fram konstverk för inköp till konstlotteriet.

Information kommer i Språkröret eller via mejl och brev, om det fungerar bättre för tidsplaneringen.

Södermalms konsthall.

Eventuellt kommer Konstklubben att kunna besöka den här konsthallen på Götgatan i början av april och då få information om konstverken där. Information kommer i Språkröret eller via mejl och brev, om det fungerar bättre för tidsplaneringen.

Vill du bli medlem? Ta kontakt!

Ordförande	Nisse Forslund 070-49 69 145
Sekreterare	Anna-Lena Hörnkvist 070 757 71 28
Kassör	Karl-Hugo Eriksson tel 08-768 23 06
Årsavgift	175 kronor
Plusgirokonto	70 11 58 - 8
Org.nummer	802416-2227

Nätverket Hör & Håpna

Öppet Hus den 27 november.

Då får vi lyssna till Birgitta och Kalle som berättar och visar bilder från sitt besök i USA. "I invandrarnas spår" Observera att du måste anmäla ditt deltagande i förväg. Inbjudan kommer.

Preliminära datum för Öppet Hus 2019: 12 februari, 26 mars (inkl. årsmöte), 7 maj

Vi har i många år haft förmånen att få lyssna på fantastiska personer som utan ersättning har berättat om olika intressanta ämnen. Vi är otroligt tack-samma för det och vill naturligtvis även i fortsättningen kunna erbjuda er intressanta föredrag. Men nu har vi slut på ideer så vi hoppas att ni kan hjälpa oss. Tipsa oss om personer som skulle vilja komma till ett Öppet Hus och berätta något. Stort som smått.

Kostnaden för att få information via mail är 50 kr och via post kostar det 130 kr. Avgiften sätts in på vårt Bankgiro 5039-9393 och glöm inte skriva ditt namn på talongen. Observera att bara en familjemedlem behöver betala.

Vi önskar er alla ett fortsatt bra 2018!

Hör och Håpna
c/o Hans Lindberg
Tenorgränd 118, 162 47 Vällingby
tfn: 070-398 73 90
e-post: h.lindberg.se@gmail.com

Kassör: Ingegerd Bergkvist
tfn: 070-581 08 76 (SMS)
e-post ia.bergkvist@gmail.com

Information: Gunnel Klingström,
tfn 070-388 66 67
e-post: gunnel.klingstrom@gmail.com

Hör och Håpnas aktiviteter ses under fliken "Kalender" på www.hrfstockholm.se

Stängda dagar på kansliet

Sista expeditionsdagen på kansliet inför jul- och nyårshelgerna är tisdagen den 18 december. Kansliet öppnar igen måndagen den 7 januari 2019.

Personal på kansliet

Vi som jobbar på kansliet är nu **Oscar Hedenfeldt, Lena Pettersson, Ilkka Lindroos, Erik Hall** och **Anne Sjökvist**. Vi finns här för er, tveka aldrig att kontakta oss.

Teatersamarbete

Som medlem i HRF Stockholm får du 20% rabatt på teaterbiljetter till Dramatens textade föreställningar. Stadsteatern och Dramaten textar vissa föreställningar men har inte längre reserverade platser för hörselskadade så det gäller att boka i god tid. Ring och fråga eller se på deras hemsidor.

Vår integritetspolicy

Vi i HRF värnar om den personliga integriteten för våra medlemmar och andra personer vi har kontakt med. Vi är därför noga med att hantera de personuppgifter som anförtros oss på ett tryggt och säkert sätt, i enlighet med gällande lagstiftning.

Föreningen samlar in och behandlar personuppgifter för att kunna administrera medlemskap i organisationen, skicka nyheter och inbjudningar, samarbeta med funktionärer, genom-

Gilla oss på
Facebook

Följ oss på
Twitter

föra aktiviteter samt för eventuella ytterligare ändamål som anges vid insamlingstidpunkten.

När du lämnar personuppgifter till föreningen ger du oss tillåtelse att registrera och lagra personuppgifterna i det syfte du lämnat uppgifter.

Har du frågor eller synpunkter om hur vi hanterar dina personuppgifter, kontakta oss gärna! Skriv till **Hörselskadades förening i Stockholm, Instrumentvägen 19, 126 53**, e-post: **dataskyddsombud@hrfstockholm.se**.

Föreningens dataskyddsombud är Oscar Hedenfeldt. Läs hela vår integritetspolicy på hemsidan.

Lista på hörselmottagningar

HRF Stockholm upprätthåller en lista på alla hörselmottagningar som godkännts av Stockholms läns landsting och alltså erbjuder hörapparater ur landstingets sortiment. Listan hittar du på vår hemsida och den kan laddas ner som en pdf. På listan framkom-

mer det också vilka mottagningar som inte ägs av någon hörapparatstillverkare (leverantörsberoende).

Vi säljer miljömärkta batterier

Föreningen säljer som tidigare billiga miljömärkta hörapparatbatterier. Notera att betalning sker genom swish eller faktura då vi inte tar emot kontanter. Prisuppgifter finns på expeditionen och hemsidan.

Medlemsavgifter

Ett medlemskap i HRF kostar 300 kronor per år för huvudmedlem och 75 kronor för familjemedlem. Som dubbelansluten medlem i flera föreningar i samma distrikt tillkommer en avgift per förening. Nu kan du också välja att betala medlemsavgiften genom autogiro och då dras 25 kronor i månaden från ditt konto. Är du under 30 år kan du bli medlem i Unga Hörselskadade alldeles gratis.

Låna slinga som förmån

Är du medlem i HRF Stockholm? Då har du möjlighet att utan kostnad låna slingsystem från föreningen. Utlåning sker till medlemmar för privata sammankomster såsom dop, begravning, examensfest eller födelsedagsfirande. Eller vid personlig rådgivning exempelvis hos fastighetsmäklare, läkare eller bank. Kontakta expeditionen!

Nu har vi swish!
Nr: 123 183 46 88

Hörselskadades förening i Stockholm

Besöksadress Instrumentvägen 19
Postadress Instrumentvägen 19,
126 53 Hägersten
E-post kansli@hrfstockholm.se
Hemsida www.hrfstockholm.se
Organisationsnr 802001-5551
Plusgiro 15 66 88-4

Ordförande Anna Quarnström
anna.quarnstrom@hrfstockholm.se

Telefon- och expeditionstider
Måndag-torsdag kl 10.00-12.00
Fredagar är expeditionen stängd.

Telefonnummer

Expedition	462 24 30
Kanslichef	462 24 38
Telesvar	462 24 36
Texttelefon	462 24 35
Redaktör	462 24 31

Bokning av samlingssal görs via telefon 462 24 30 (under expeditionstider) eller e-post till kansli@hrfstockholm.se.
Anmälan till aktiviteter görs via telesvar 462 24 36, texttel 462 24 35 eller e-post kansli@hrfstockholm.se.

Adressändring och medlemsanmälan:
HRF:s medlemsregister, tel 457 55 48
(tis och ons 9-11, 13-15 samt tors 13-15), e-post medlemsregistret@hrf.se.